

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 100.
1939. május 4., csütörtök.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, în Reg. Publ. Perioadice sub No. 10/1—1938, Trb. Arad.

Amerika felkészült...

A mai válságos idők egyik kétségkívül legizgalmasabb problémája az Egyesült-Államok oly sokat hangoztatott beavatkozási politikája Európa ügyeibe. Az angol-szász lapok „uton-utfélen” arról írnak, hogy Rooseveltt egy európai háború esetén aktív értelemben is a demokráciák oldalára áll. Mennyiben egyeznek e hírek az amerikai elnök és szenátus elgondolásával és terveivel, nem tudjuk. Az azonban bizonyos, hogy Rooseveltt nagyszabású felszerelési programja és Amerika hadikészülődése az Egyesült-Államok háborús felkészültségének nagyarányú fokozását jelentik, egyelőre Japán ellen és Dél-Amerika felé.

Az amerikai felszerelési program jellegzetesége új tengeri és légi-támaszpontok építése és pedig úgy a Csendes, mint az Atlanti óceánon. Előbbi Japán ellen irányul, utóbbi erővonalai pedig Dél-Amerika felé vezetnek.

A tervbevevett felszerelési program költségei a legközelebbi költségvetési évre másfélmilliárd dollárra rúgnak. Ezt az összeget a szenátus már jóváhagyta.

1938-ban, mint tudjuk, az amerikai elnök kezdeményezésére a kongresszus a hadiflotta össztonnatartalmát egyötödével emelte. Ez volt a szerény kezdete annak a nagyszabású felszerelési folyamatnak, amely ma már 45.000 tonnás csatahajók építését is megkezdte. Amerikának 15 csatahajója áll készenlétben és 8 továbbiak az építést vették tervbe. Ez Amerikát felelete arra a japán fenyegetésre, hogy a „Felkelő Nap országa” ilyen csatahajóóriásokkal lenni még a világot.

A tengerészeti felszerelést irányító bizottság a hadiflotta nagyméretű kifejlesztésével kapcsolatban egy egész csomó új tengeri támaszpont építését javasolta a Csendes óceánon, torpedórombolók, buvárhajók, aknarakók és repülőgépek részére. Ezt a nagyszabású programot azonban több okból nem tehetné magáévá a tengerészeti vezérkar. Így sokmilliárd dollár megtakarítása céljából egyelőre 12 repülőter építését határozta el, azonfelül a következő új tengeri és légi támaszpontok kiépítését:

Guam Johnston, Palmyra, Pearl Harbour és Oahu szigetén (Csendes óceán). Kodiakon (Alaska), ezenfelül Jacksonvillen (Atlanti óceán).

Ha ezeknek a csendes-tengeri támaszpontoknak földrajzi helyzetét vizsgáljuk, úgy azonnal megállapíthatjuk, hogy ezzel Amerika hadvezetősége egy kettős „tengeri és légi hadműveleti híd”-at épít ki Japán ellen: Az egyik Amerika nyugati partjaitól a most említett támaszpontok zömén át vezet a Fülöp szigetekig. Ez Japán déli és keleti oldalát fenyegeti. A másik Alaszka felől, illetve az Aleuti szigetek irányából Japánt észak-kelet felől karolja át. Mindkét irány, melyben belenyul Japán életterébe és azt a látszatot erősíti meg, hogy az Egyesült-Államok a „Csendes óceán urai akarnak lenni”. Mindkét „tengeri és légi hadműveleti átjáró”-ról Amerika hadirepülői, gyors cirkáló, torpedórombolói, torpedó-vadászai és buvárnaszádai előretörhetnek Japán ellen és ezáltal a Fülöp szigetekre lévő amerikai hatalmas támaszpontot erősítik.

Az amerikai elnök természetesen nemcsak a haditengerészet, hanem a légihaderők és a szárazföldi véderendszer tovább kiépítésére is gondolt. Az eddig engedélyezett hitelek 3032 repülőgép építését tették lehetővé. Ezáltal Amerika hadirepülőinek száma 1—2 év múlva kb. 6000 lesz. Ehhez jön még a haditengerészet 3000 repülőgépe. A repülő-személyzet állományának felemelése által az amerikai légihaderők 4663 tiszttel és kereken 45.000 emberrel fognak rendelkezni.

A szárazföldi haderők létszámát 40.000 emberrel emelik, miáltal egy 220.000 főből álló, oly kerete lesz az amerikai hadseregnek, amely önkéntesek, továbbá az általános védkötelezettség

A Berlin és Varsó közötti feszültségre összpontosul a nemzetközi diplomácia figyelme

Valamennyi lengyel rádióállomás közvetíti Beck lengyel külügyminiszter péntekre várható beszédét, amelyet Varsó válasznak szánt Hitler legutóbbi beszédére

Tovább folytatódnak az angol-francia-szovjet tárgyalások

London. A Reuter-ügynökség jelentése szerint Párisban a francia—olasz feszültség némi enyhülése érezhető, de azokat a híreket, melyek a két ország között meginduló titkos tárgyalásokról szólnak cáfolják. Azt is közli a Reuter jelentése, hogy politikai körök értesülése szerint Chamberlain miniszterelnök holnap az angol alsóház ülésén újabb nyilatkozatot tesz és ebben a kötelező katonai szolgálatnak Irországban való bevezetéséről fog megemlékezni.

Berlini jelentések szerint Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter csütörtök este többnapos tartózkodásra Rómába utazik. Ugy tudják, hogy a német külügyminiszter fo-

tos és beható megbeszéléseket akar majd folytatni Ciano gróf olasz külügyminiszterrel.

Londonban különben szerdán délelőtt a kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, amelyen főleg a keleti biztonsági rendszerrel és a lengyel—német helyzettel foglalkoztak.

Halifax külügyminiszter ismertette a minisztertanácsban a szovjetkormány javaslataira adandó angol válasz szövegét.

Erről a válaszról már kedden beható megbeszélést folytatott Halifax lord Corbin londoni francia nagykövettel. Az angol választ holnap akarják eljuttatni a moszkvai angol nagykövetnek, hogy azt haladéktalanul továbbítsa Litvinovhoz.

Ellen-követelésekkel lép elő Lengyelország a lengyelországi német igényekkel szemben

Lengyel politikai körökben elterjedt hírek szerint Beck lengyel külügyminiszter pénteken tartja negyedik nagy érdeklődéssel várt beszédét a képviselőházban, amely válasz lesz Hitler német vezér és kancellár legutóbb megtartott beszédére. Beck külügyminiszter beszédét valamennyi lengyel rádióállomás közvetíteni fogja.

Molke varsói német nagykövet, aki már régebben nem tartózkodik a lengyel fővárosban, a legújabb hírek alapján rövidesen visszatér állomáshelyére és érintkezésbe lép a lengyel kormánnyal. Ezek a hírek azonban nem számolnak be arról, hogy Molke, Beck lengyel külügyminiszter beszéde előtt érintkezést keres-e a lengyel kormánnyal.

Beck lengyel külügyminiszter beszédével egyidejűleg a berlini lengyel ügyvivő átnyújtja kormányának válaszáat a német követelésekkel kapcsolatban.

Politikai körökben elterjedt hírek szerint a lengyel kormány a német kormányhoz intézett válaszában ellenköveteléseket fog felállítani. Követelni fogja Szilézia azon területeinek Lengyelországhoz való csatolását, amelyekben ötvenöt százaléknál több a lengyel nemzetiségű lakosság. A lengyel kormány különben szilárdan el van határozva arra, hogy megvédi jogait és Danzigot nem adja át Németországnak. A lengyel sajtó heves támadásokat intéz Németország ellen.

Német csapatösszevonások a lengyel határon..?

A Reuter-ügynökség jelenti: Német politikai körökben azt állítják, hogy Németország semmiféle kezdeményezést nem tesz a Lengyelországgal keletkezett vitájában. Beck lengyel külügyminiszter május 5-iki beszéde előtt. A lengyel határról érkezett utasok elmondják, hogy a határszéli városok tömve vannak katonasággal. Már a hivatalos jelentés szerint a határ

mentén semmiféle különleges csapatösszevonások nincsenek. A Reuter-ügynökség tudósítója megállapította, hogy a cseh és morva protektorátusokból katonai csapatokat vontak ki, amelyeket a lengyel határ felé küldtek.

London. (Rador.) Az angol lapok a legnagyobb figyelemmel kísérik a lengyel—német viszály fejlődését. A Times azt írja, hogy Lengyel-

után besoroltak által kitöltve, háború esetén egy többmillió főből álló háborús hadsereget alkot.

A Panama csatornát illetőleg az amerikai hadvezetőség a csatornaövezet megerősítésére, továbbá hatalmas parti erődítések telepítésére is át fogó intézkedéseket tett. Csak így biztosíthatja magának a hadvezetőség azt a lehetőséget, hogy az Atlanti flottáját a Panama csatornán át, tehát a legrövidebb úton a Csendes óceánba dobja, avagy fordítva, a csendesóceáni flottával, vagy annak részeivel, az atlantióceáni flottáját gyorsan megerősítse. Az amerikai hadvezetőség légitflottaegységeinek egy részét, mint egyelőre feleslegesen, a háború esetén akcióba lépő francia

és brit légitflotta megerősítésére szolgáló tartaléknak tekinti.

Az amerikai hadvezetőség mindezeket felül egy expedíciós hadtest szervezését is tervbe vette. Ennek az lenne a rendeltetése, hogy szükség esetén a közép- és délamerikai államok, továbbá Kanada ellen irányuló ellenséges támadások kivédésénél segídekessék.

Összefoglalólag megállapítható tehát, hogy Amerika alaposan felkészült, úgy defenzív, mint ofenzív értelemben és — ne adja lsten — egy esetleges európai háborúban jelentékeny módon vehet részt légi, tengeri, erjeivel, sőt exportcsanattestjeivel is.

ország eddig a német provokációkkal szemben a legnagyobb mérsékletnek adott kifejezést. A lengyel kormány nem tudja megérteni, hogy „miért van a német kormánynak előjoga arra, hogy állandóan javaslatokkal álljon elő?” A Daily Telegraph a legnagyobb mértékben hátoritja Lengyelországot és szilárd eltökéltséget ajánl neki. Cseh s Morvaország sorsa gondolkozóba kell, hogy ejtse Lengyelországot, mert felmerülhet az a kérdés, hogy Hitler kancellár nem gondol-e az 1772-ben történt felosztás megismétlésére. Len-

gvelország különben jogilag is kimutathatja, hogy Danzig a felosztás előtt is Lengyelországhoz tartozott. Ha a német birodalom ellenőrzést gyakorol Danzig felett, megfojthatja Lengyelországnak egész gazdasági életét. A lap szerint az együttes biztonsági rendszert a támadó ellen úgy kell alkalmazni, hogy semmiféle nyomást ne gyakorolhasson Lengyelországra, amellyel nem kívánható majd Németország arra, hogy Danzig és a korridor kérdésében engedelményeket tegyen.

Bonnet, Halifax és Litvinov május 5-én ülnek össze megbeszélésre Londonban

A Kurier Varsavszki moszkvai jelentése szerint Litvinov külügyi népbiztos Svédországon keresztül Londonba utazik, ahol május 5-én és 6-án találkozik Halifax és Bonnet külügyminiszterekkel, hogy befejezze a folyamatban lévő tárgyalásokat. A lapok döntő jelentőséget tulajdonítanak a három külügyminiszter összejövetelének és tanácskozásának.

A Reuter hírszolgálati iroda értesülése szerint Bonnet külügyminiszter május 12-én Angliába utazik.

Az angol hírszolgálati iroda ehhez a jelentéshez hozzáfűzi, hogy Bonnet francia külügyminiszter rendkívül fontos tárgyalásokat fog folytatni angol kormánykörökkel.

Egy berlini cáfolat

Berlin. (Rador.) Hivatalos helyen cáfolják, hogy a német és magyar államértek megbeszélései során Szlovákia helyzete is szóba került volna.

Franciaország sziriai területet ad Törökországnak

Kairo. A Kairóban megjelent francián nyelvű lapok azt a feltűnést keltő hírt közlik, hogy a sziriai francia mandátumterület északi részében fekvő Aleppo városát és környékét rövidesen Törökországhoz csatolják. Puaux sziriai francia főbiztos napok óta tárgyal Párisban a francia kormánnyal a török területi követelésekről s ezek a tárgyalások most állítólag arra az elhatározásra vezettek, hogy a francia kormány hajlandó átengedni a törököknek az aleppói kerületet, ha Törökország ennek fejében csatlakozik a nyugati demokráta hatalmak szövetségi frontjához. Puaux francia főbiztos már a legközelebbi napokban visszatér Szíriába és állítólag magával hozza a francia kormánynak ezt a döntését.

Kölcsönös angol-török garancia-szerződés

London. Az angol fővárosban vasárnap ellenőrizhetetlen hírek terjedtek el, amelyek szerint az angol-török tárgyalások, amelyek már hetek óta folynak Törökországnak a demokráta blokkba való bevonása céljából, befejezés előtt állanak s a tervbe vett megállapodás életbeléptetése most már csak attól függ, hogy csatlakozik-e Szovjetország a nyugati hatalmak garancia-rendszeréhez. Az angol-török megállapodás értelmében Anglia állítólag szavatosságot nyújtana Törökországnak olasz támadás esetére, amivel szemben Törökország hasonló garanciát nyújtana olasz támadás esetére Palesztinának és Egyiptom-

nak, azonkívül pedig megengedné, hogy háború esetén az angol flotta áthaladhasson a Dardanellákon. Illetékes helyen ezeket a híreszteléseket eddig még nem erősítették meg.

Ankara. (Rador.) A török távirati iroda jelenté: Potemkin helyettes szovjet külügyi népbiztos tovább folytatja tárgyalásait a török kormány tagjaival.

Ankara. Maszigi, Franciaország ankarai nagy követe kedden este ebédet adott Weygand tábornok tiszteletére. Az ebéden résztvett három török miniszter, az ankarai lengyel, román és irani nagykövet és a görög követ. Weygand tábornok ma este Istanbulba utazott, ahonnan repülőgépen folytatja utját Bucurestibe.

Olasz biztosíték Egyiptomnak

Kairo. Mazzolini gróf, kairói olasz követ, az egyiptomi arab sajtó jelentése szerint, Rómában tett legutóbbi látogatásáról visszatérve levelet hozott Viktor Emánuel király-császártól Faruk egyiptomi királynak. A levél, amelyet Viktor Emánuel sajátkezűleg írt, biztosítja Faruk királyt, hogy Olaszország semmi körülmények között sem gondol támadásra Egyiptom ellen. Így tehát az erről szóló külföldi hírek alaptalanok.

Törökország semleges marad európai konfliktus esetén

Páris. Sarazoglu török külügyminiszter a párisi Intransigeant számára nyilatkozatot adott a török külpolitikája irányáról és ennek során a következőket mondotta:

— Az előbb Filoiresné öccséről beszélt. Lehetett az ő árnyéka?

— Nem. Csak azért is jutott eszembe, mert Filoiresné olyan magányosan élt mindig.

— Itt van a fiu legújabb fényképe. Ráismer?

— Nem. S különben is ez előlről ábrázolja, az én árnyékom profil volt.

— Mondja, ha az árnyékot újra látná, megismerné?

— Ezer közül — felelt határozottan a foltozóvarga.

Herpin ur, a rue de la garei vaskereskedő csodálkozva mutatta feleségének az imént kapott levelet:

— Nézd csak. Az igazgató ingyenjegyeket küld az új mozi megnyitó előadására.

— Nagyon természetes, — jelentette ki Herpinné fölényesen — így akar közönséget szerezni. A megnyitó előadásra meghívja a város legelőkelőbb embereit és így majd odaszoktatja őket. Ez a reklám legbiztosabb módja.

Herpin ur tisztelettel nézett feleségére, amiért kitalálta azt, hogy ők is a város legelőkelőbb emberei közé tartoznak.

— Majd fölveszem a gyöngyszínű selyemruhám és a rókám — mondta az asszony.

— Én meg a szegélyes mellényemet — helyeselt Herpin ur.

A mondott napon Herpin ur és felesége helyet foglaltak a számukra kijelölt üléseken. A két szék

Kijelentem! "EZ A BIOCEL BŐRTÁPSZER CSODÁLATOS!"

Bebizonyítja, hogy a bőr táplálkozni tud

Az orvosom mondta, hogy a Biocelt, mely ebben a különleges bőrtápszerben van, gondosan kiválasztott fiatal állatokból vonják ki. Ez mélyen behatol a bőrbe és ellátja azzal a táplálékkal, melyre valóban szüksége van ahhoz, hogy azt feszessé, üdévé és fiatallá tegye. Ez egy híres bécsi egyetemi tanár felfedezése és most benne van a rózsaszínű Tokalon Crème-ben, ebben a híres párisi krémében és pedig abban a helyes adagolásban, mely a bőrszövetek táplálásához szükséges. Használja ezt a krémet éjszakára és a fehér színű Tokalon Crème-t reggel. Három nap múlva már a legjobb uton lesz, hogy megszabaduljon foltos arcborítól és petyhüd arcizmaitól. Prof. Stejskálnak a bécsi egyetemi klinikán 55-72 éves nőknél végzett kísérleteinél a ráncok hat hét alatt eltűntek. Most tubusban is kapható Lei 45-től.

— Minden félreértés elkerülése céljából kijelenthetem, hogy Törökország európai háború esetén meg akarja tartani szigorú semlegességét. Természetesen magától értetődő dolog, hogy az ország abban az esetben, ha a hadviselő felek egyike megkísérelné, hogy nyomást gyakoroljon Törökországra, el van készülve arra, hogy szükség esetén fegyverrel a kezében vivja ki függetlenségének tiszteletben tartását.

Az árnyékok varázslója

Írta: ALBERT-JEAN

Tourette felügyelő, aki elvállalta az ügy nyomozását, utasította az altisztet:

— Küldje be a tanut.

Alacsonytermetű, beteges külsejű, félnék emberke lépett be.

— Az ön neve Cervier. Aristide, foltozóvarga? — kérdezte a felügyelő.

— Igenis, felügyelő ur.

— Üzlete a színhellyel szemközt van a Régi Vásártéren. A gyilkosság estéjén üzletében tartózkodott és látta a gyilkost?

— Csak az árnyékát! — vágott közbe a tanu — csak az árnyékát!

— Magyarazza meg ezt.

— Azon az estén tizenegy óra tájban üzletemben dolgoztam. A szemközt ház ablakai világosak voltak. Ez feltűnt nekem, hiszen ilyen későn rendszerint a környéken senki sincs ébren, kivált Filoiresné nem, aki mindig korán tért nyugovóra. Siettem, hogy befejezzem a munkámat. Mikor letettem a szerszámot, önkéntelenül felnéztem a szemközt világos ablakra, amely alig néhány méternyire volt tőlem és még azt mondtam magamban: „Ni csak, Filoiresnének alighanem vendége van. Csak nem a bar-le-duc-i öccse kapott szabadságot? Ekkor egyszerre árnyék vetődött a fehér függönyre. Fértalak volt. Tisztán láttam... — Megismerné a gyilkost? — ... — habozott a varga — csak az árnyékát láttam. ha nagyon világosan is.

éppen a vevitókamra alatt az erkélyen volt. Mikor az előadás megkezdődött, Herpin ur elbóbiskolt. Korán kelt és nagyon meleg volt a helyiségben. Egyszerre arra ébredt, hogy valaki hevesen meg-taszítja a sötétben.

— Vigyázzon, ostoba! — kiáltott idegesen a későnjövőre.

— Ha nem tetszik, menjen haza! — felelt a későnjövő mozilátogató.

— Csirkefogó!

— Hülye!

Kész volt a botrány. A közönség felugrált, a vetítókamrában a gépkezelő abbahagyta a film vetítését. A vászon fehér négyzöge néhány pillanatra a vetítőlámpa fényében hófehéren villogott. Herpin ur ekkor felugrott, hogy megüsse sértegetőt és árnyéke élesen, félreismerhetetlenül rajzolódott a vászonra.

— Ó az, megismerem, ő az! — kiáltott egy hang. A foltozóvarga hangja.

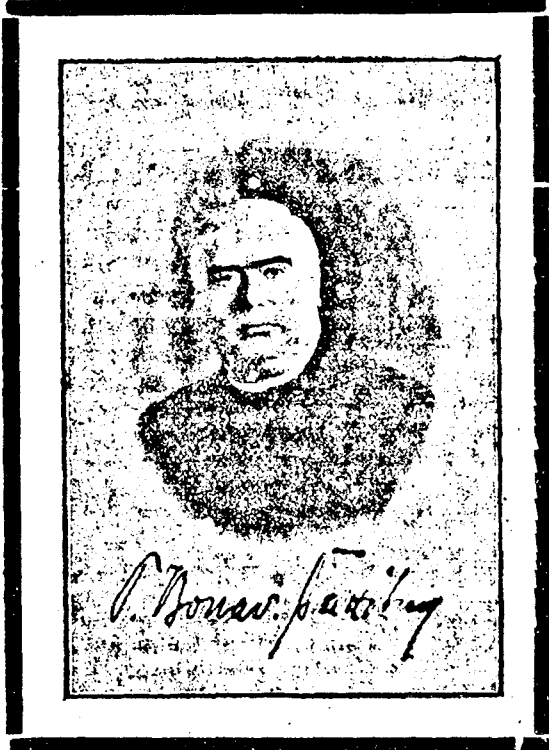
Herpin ur hátsósebe felé kapott, de támadója, a sértegető későnjövő, gyorsabb volt és Herpin ur kezén egy pillanat múlva bilincs kattant.

— Mindez nagyon egyszerű volt, — mondta szeliden vállvonva Tourette felügyelő, — megtudtam, hogy Herpin magasösszegű váltót adott Filoiresnének és a váltó lejáratá veszedelmesen közeledett. Herpinnek nem volt pénze... A többi már egyszerű volt. Az új mozi igazgatójának szíveségéből megfelelően elhelyeztem Herpint, aki megmutatta profilját a vásznon, ugye. nem vázslat az egész?...

Meghalt Pazsitny Bonaventura dr.,

a minorita-rend erdélyi tartományfőnöke
1872–1939.

A könyörtelen halál immár két nap óta vár az erdélyi minorita rend főnökének betegágyánál és a leselkedő halál, amelyet keresztényi alázattal és megnyugvással fogadtak a minorita rendházban, éjszaka pontosan két órakor lehelt álom dr. Pazsitny Bonaventura szemére.

Az ősi erdélyi minorita rendtartomány 76-ik főnöke halott: a halalos ágyánál a szerzetes rend tagjai az elmúlt éjszakán suttogva mondták a halotti imát és nem csak a rendtartomány főnökét

A minorita rendtartomány főnökének utolsó órái

Szerda este fél nyolc órakor az aradi katolikus templomtoronyban megcsendült a lélekharang. A keresztény lélek felfigyel: valaki haldoklik. És keresztet int mellé az ismeretlen, aki a test könyörtelen, örök ellenségével, a halállal vívódik. De most, amidőn a lélekharang csendülése jelezte egy keresztény lélek halállal való vívódását, mindenki tudta, hogy a minorita rendház első emeleti szobájában az erdélyi minorita rend főnöke tér vissza Krisztushoz, akinek szolgájaként szegődött.

A minorita rendházban nesztelen léptekkel sietnek a haldokló ágya mellé a szerzetes testvérek. A homályos folyosón, az életnagyságu Krisztusz-szobor tövéhez elcsukló sirással borul egy gyerek. A minorita rendház egyik pártfogoltja, akinek fejét még néhány nappal ezelőtt a most haldokló és akkor még egészséges rendfőnök megsimogatta.

A rendfőnök szobájában halkán suttogó papok és orvosok. Az asztalon nyitott Breviarium, a lila szallag a májusi officiumot jelzi, — a haldokló még vasárnapról hétfőre virradó hajnalon mondotta a kötelező szerzetes imát.

Az egyik orvos a fuldokló beteg mellé lép és halántékának illesztett ujjal figyelni az élet kihagyó ritmusát. Lemondó szomorúsággal sug valamit Novák Mihály rendtartományi titkárnak, aki lenyújtott fejjel emeli fel a szentelt gyertyát. A homályba merült folyosón megcsendül a szerzeteseket hívó csengő, — halk léptekkel jönnek, jönnek a rendtársak, kezükben a zsolttároskönyv. A haldokló rendfőnök mellett kigyul a gyertya imbolygó fénye és a térdeplő szerzetes-család ajkán a megindult, ságtól tompán szól a haldokló zsolttára...

Este 10 óra.

A rendház Rómát keresi telefonon. Pacha Agoston dr. megyéspüspöknek sürgöny jelenti a mélyen megrendítő hirt: „a halál minden pillanatban várható...”

Éjszaka 2 óra... a halál bekövetkezett.

Négy évtized a Hit szolgálatában

Pazsitny Bonaventura dr. az 1872-ik esztendő őszén, október 27-ikén született a felvidéki Poczsony-Szentgyörgyön, ahonnan középiskolai tanulmányai elvégzése után, az Ur szolgálatára ajánlva életét, az „Örök Város”ba, Rómába ment. Már a

bucsuztatták, hanem a legkedvesebb testvért, a megértő barátot, akit nemcsak igazán megérdemelten tiszteltek, hanem szívből fakadóan szerettek is.

Pazsitny Bonaventura dr., aki lelkipásztorkodása mellett átfogó kulturális és szociális munkássággal rendkívüli érdemeket szerzett, 12 esztendőig vezette az erdélyi rendtartomány ügyeit. Több mint egy évtized: ez elegendő volt számára, hogy a legcélszerűbb rendi ujitásokat honosítsa meg és egy igazán hivatása magaslátán álló papi nemzedéket neveljen és munkába állítson. Ő, aki hosszú évek során élt az „Örök Város”ban, az ősi Rómában, gondoskodott arról, hogy legtehetségesebb fiatal papjai is ott készüljenek fel a legfelölöségteljesebb munkakörre. Az ifjú papok, akik támogatásával Rómában tanultak és visszatértek nemcsak lelkipásztori, hanem tanári, egyesületi és írói tevékenységükkel álltak az itt élő katolikus magyarság szolgálatába, — kulturális és szociális munkásságukkal felbecsülhetetlen érdemeket szerezve. És ezt a munkát mindig ő irányította: Arad város hitéletében mindig az igazságosság, megértés szellemét képviselte. A szó legnemesebb értelmében vett keresztény szelleme, minden közügyben, törhetetlen türelme az élet minden nehézségével szemben, világosan áttekinthető ereje a koráramlatok sodródásában — ez szerezte meg számára az itt élő többségi és kisebbségi társadalom rendkívül elismerését és tiszteletét személye iránt.

Az elismerés és tiszteletet mindenki kivívhatta, aki áldozatkészen ajánlja életét és tehetségét a köznek, de a szeretetnek ilyen megnyilvánulása csak az iránt érvényesül, akiben megérzik a testvéri együttérzés lobogását, az önzetlen támogatásra való készséget, a kedély üdeségét, az elhunyt minorita rendfőnök személyében egyéniség-fonódott össze mindez, — ezért mélyeséges a gyász, amidőn a halál árnyéka mindig mosolygós, jószágos szemére borult...

szentszéki kollégiumban kitűnt a fiatal, lelkes papnövendék tehetsége és szorgalma, amely azután az egyszerű szerzetes lelkipásztort a romániai rendtartomány legmagasabb tiszttségére emelte.

Negyvenhárom esztendővel ezelőtt, az 1896-ik esztendő első napján, január 1-én mondott le a világi élet örömeiről, munkarejét, testét és lelkét önként Krisztus szolgálatára ajánlva: lerette a szerzetesi fogadalmat. Hat hónappal később, június 28-ikán Rómában edemesítették arra, hogy az oltár előtt felmutathassa az arany kelyhet, amely Jézus szent testét és véréjét foglalja magába. Ezen a napon szentelték pappá. Azóta elmúlt negyvenhárom esztendő és ezt az időt a mindent átölelő krisztusi szeretet eszméjének hirdetésében töltötte el.

Pazsitny Bonaventura dr. több mint négy évtizedes lelkipásztorkodása nyitott könyv, amelyből mindenki olvashat, aki csak ismerte az ősz főpapot: szeretet és megértés, önfeláldozó munkásság a hívek és szerzetesrendbeli testvérei érdekében. Ez volt az ő élete.

A főrekrvő fiatal papot az ősi Gregorian-egyetemen, Rómában 1904-ben avatták a hittudományok doktorává. Mint fiatal segédlelkész itt Aradon, — ahová évtizedek múlva visszatért — kezdte lelkipásztorkodását. Segédlelkész és hitoktató minőségben munkálkodott és nemcsak a hívek és tanítványok szeretetét és nagyrabecsülését vívta ki a legrövidebb idő alatt, hanem a minorita rendtartomány akkori főnöke is a legnagyobb elismeréssel jutalmazta krisztusi szellemen folytatott munkásságát. Az 1898–99. évben Szepescsütörtökre került, már mint plébános.

Pazsitny Bonaventura dr. lelkipásztorkodásának színhelye ezután a Székelyföld: előjárói a Marosvásárhelyen működő papnevelő intézet tanárává nevezték ki (1900) és három év múlva a teológia igazgatásával bízták meg. Mint a papnevelő igazgatója rövidesen még jobban felvirágoztatta az intézetet, amelynek hirneve az ország határára is tuljutott. Tanítványai közül az ő irányítására és példamutatására számosan indultak el az igaz uton, amelynek irányát az ősi értelemben vett keresztény szellem határozza meg. Nemcsak Aradon, hanem minden minorita rendházban, sőt Rómában is számosan végzik áldásos

EGÉSZSÉGTELEN

1. az örf nyákhártyát vízzel mosni. Ne szívjon fel orrába hideg vizet, mert azzal csak tisztítja a nyákhártyákat és a kiválasztás még erősebb lesz.

EGÉSZSÉGTELEN

2. a fül belsejét éles tárgyakkal piszkálni. Tisztítsa a fülkagylót, de ne bántsa a fül belsejét, mert könnyen okozhat súlyos kárt hallásában.

EGÉSZSÉGTELEN, HA ELHANYAGOLJA SZÉKLETÉT

A rendes széket igen fontos. Gondosan kell ügyelnie arra, hogy minden nap kielégítő székelete legyen. Ne várjon másnapig, ne várja meg, míg az ételmaradékok a belcében erjedni kezdenek és ártanak a szervezetnek, hanem szedjen azonnal Artin dragéet. Artin a megbízható hashajtó, amely enyhén hat, nem okoz görcsöket, de tökéletesen kiüriti a beleket.

Artin

a megbízható hashajtó

A Dr. WANDER üzemek készítménye.

munkájukat tanítványai, akik évek múlva is a hála és szeretet minden megnyilvánulásával halmozták el egykori tanár-igazgatójukat, a romániai minorita rendtartomány főnökét.

A pápai udvar magyar gyóntatója

Pazsitny Bonaventura dr. a papnevelő intézet igazgatója, amidőn az intézetet még a világháború előző esztendőben Marosvásárhelyről a szepességi Csütörtökre költöztették át, ott folytatta papnevelő munkásságát. Csak az 1913-as esztendőben, a vatikáni szentszéki meghívására hagyta el igazgatói tiszttségét. Összentsége a pápai székhelyére, Rómába ment, ahol a Szent Péter Bazilikában magyar nyelvű hívek gyóntatója volt. A pápa udvartartásában évekig élt e minőségben, s csak 1916-ban, — amidőn az olaszok is belesodródtak a világháború vérzivatarába, — tért vissza hazájába. A háborus éveken rövid ideig a kolozsvári minorita rend házfőnöke is volt, s amikor véget ért a háború és a pápai udvartól elhangzott az örömteljes hálaadás: Pax!... visszatért az „Örök Város”ba, ahol 1927-ig volt a magyar hívek lelkipásztora.

Az 1927-es évben történt, hogy a romániai minorita rend provinciális káptalanja nem választott rendfőnököt, hanem megvárta Róma döntését: kit jelölje a romániai rendtartomány élére? Róma jelölte dr. Pazsitny Bonaventura volt, aki mint comisarius generalis, vagyis Róma küldöttje érkezett meg az aradi rendházba, hogy a romániai minorita szerzetes-rend ügyeit igazgassa.

Róma küldöttje a romániai rendtársak legnagyobb tiszteletét és elégedettségét szerezte meg és három év múlva, amikor megbízatása lejárt, az 1931-ben összeült provinciális káptalan ismét három esztendő ismét a rendi ügyek legcélszerűbb vezetése és a rendtársak iránti legmélyebb testvéri szeretet jegyében telt el, így 1934-ben, sőt legutóbb az 1937-ik esztendő provinciális káptalanja is a rendfőnöki méltósággal jutalmazta áldásos munkáját.

Pazsitny Bonaventura dr. 1937-ik évben történt megbízatása 1940-ben járt volna le, azonban a halál Krisztushoz hívta az ősz lelkipásztort, aki

URANIA premiermozzgó Tel.: 12-32

Az eddig készült legeredetibb, legizgalmasabb dzsungelfilm!

„Az őserdők királya”

Orosz áncok, tigrisek, aligátorok, elefántok és eddig nem látott különleges állatfajták harca. 3-kor mérs. hely. 6, 7, 10, 9.30

a halotti szentségek áhitatos magához vétele után indult el az örökkévalóságba. Most, amidőn dr. Pázsiny Bonaventura rendfőnök örök álmra nyugt szemére világitanak a halotti gyertyák, az egyszerűségében is legnagyobb és legszebb megállapítással búcsuzhatunk tőle: igaz lelkipásztora volt Krisztus bolyongó nyájának...

A minorita rendház közleménye

Pázsiny Bonaventura dr. rendfőnök haláláról az aradi minorita rendház vezetősége azonnal értesítette dr. Cassulo Andrea bucurestli pápai nunciust, a minoriták római generális főnökét, dr. Hess Bédát, a temesvári, nagyváradi és gyulafehérvári püspökséget, a helybeli hatóságokat, az erdélyi szerzetesrendfőnökségeket, dr. Monay Ferenc vatikáni gyóntatót, volt rendfőnököt és az összes erdélyi rendházakat. A rendfőnöki hivatal teendőit, a rendi szabályok értelmében, újabb római intézkedésig a jelenlegi rendtartományi titkár, Novák R. Mihály minorita atya látja el. A jövő évi káptalani választásig

a rendtartomány élén ideiglenesen kinevezett rendfőnök áll majd, akinek személyét a római kuria jelöli ki, a rendi kormánytanács előterjesztésére.

Pázsiny Bonaventura dr. földi maradványait a minorita kulturház kápolnájában ravatalozzák fel, ahol a gyászistentiszteletig marad. A gyászistentisztelet előtt az elhunyt főpap tetemét magabazáró koporsót a templomban elkészítet gyászemlényre helyezik, ahol a temetésig marad. A templomi ravatal előtt elmondják a halotti zsolozsmát, melyet 10 órakor ünnepélyes gyászmise és Libera követ. A gyászistentiszteleten a templomi vegyeskar Perosi: Requiemet adja elő. A temetési szertartás pénteken délután fél 6 órakor kezdődik s azt előreláthatólag Pacha Agoston dr. megyéspüspök tartja, a vidékről érkező és helybeli papság részvételével. A temetési szertartáson közreműködik a Szent Antal templomi nagykar és a Jézus Szive kórus. A temetésen testületileg résztvesznek az összes katolikus intézmények, iskolák, egyesületek, valamint a vidéki egyházi küldöttségek is.

Május 9-én utazik Rómába Pál jugoszláv régensherceg

Belgrádból jelentik: Pál jugoszláv régensherceg május 9-én indul el Rómába, hogy eleget tegyen az olasz király és császár meghívásának. Pál herceg, akif Markovics jugoszláv külügyminiszter is elkísér, három napot tölt Olaszországban.

Franco ünnepélyes bevonulása Valenciába

Valencia. (Rador.) Franco tábornok szerdán tartotta ünnepélyes bevonulását Valenciába és ezalkalommal beszédet is mondott. Csütörtökön nagy katonai ünnepséget rendeznek.

Megszavazta a magyar képviselőház a módosított zsidótörvényt

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház ma délelőtt ülést tartott, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. Az ülésen letárgyalták a felsőház és a képviselőház egyesített bizottságainak jelentése alapján a zsidótörvény javaslat hátralevő módosításait. A módosított javaslat szakaszainak elfogadása gyorsan ment végbe, az első szakaszhoz szólt csak hozzá Ruppert Rezső és Malasics Géza, míg a többit minden hozzászólás nélkül szavazták meg.

Nagyszabású devizacsempészést leplezett le az ügyészség Temesváron

Temesvár. Az ügyészség néhány nappal ezelőtt egy feljelentés alapján devizacsempészési ügyben kezdett vizsgálatot. Ennek során megállapítást nyert, hogy Domonkos Oszkár volt temesvári bankigazgató és Zappe Antal volt banktisztviselő rendszeresen foglalkoztak devizacsempészéssel és különböző megbízásokat vállaltak el külföldön történő fizetésekre. A kifizetendő összegek értékét leiben szedték be itteni megbízóiktól míg összeköttetések révén levélelileg rendelkeztek a külföldön rekedt lejösszegek ottani kiutalásáról. Eme módszer segítségével hónapokon át kisebb-nagyobb összegű szegeket utaltak ki a szomszédos országokba, természetesen a zufforgalmi devizák árán és megfelelő költség hozzászámításával. Eddig mintegy félmillió leire rug ama összegek mennyisége, amelyet a fenti módon átküldtek a határon.

A vizsgálat során Domonkos és Zappe lakásán 379.000 lei értékű csekket, valutát és készpénzt találtak.

A méltányosság álláspontjára helyezkedett a városvezetés főútvonalon elhelyezett padok illetve ügyében

Hozzánk intézett levél közlésével nyilvánosságra hoztuk azt a panaszt, ami a főútvonalon elhelyezett padok városi jegyilletékkel való megterhelése miatt nyilvánult meg. A panasz eljutott a városvezetéshez is, ahol ugyilátszik nem jének napirendre a közönség részéről megnyilvánuló jogos óhaj telett, hanem felülvizsgálták a pénzügyi szabályrendeletnek a padilletékekre vonatkozó rendelkezéseit. A városvezetés arra a meggyőződésre jutott, hogy a padilletékrendszer módosítására vonatkozó óhaj indokolt és ezért teljesen magáévá tette a lapunkban is közölt megoldási lehetőséget, a mennyiben részben megszüntette, részben pedig mérsékelte a jegyilletéket. A mai naptól kezdődőleg a főútvonalnak a megyeház oldalán elhúzó sötányrészén elhelyezett padok teljesen illetékmentesek, a korzóoldalon lévő padok használatáért pedig személyenként 1 leu fizetendő.

Gafencu és Markovics-Cincár kölcsönösen tájékoztatják egymást külföldi tárgyalásaikról

Belgrád. Gafencu külügyminiszter pénteken érkezik Belgrádba. Látogatásáról a legmelegebb hangon ír a jugoszláv sajtó. A lapok hangoztatják, hogy a román külügyminiszter látogatásának tájékoztató jellege van. Beszámol az európai körútján szerzett tapasztalatairól és benyomásairól. Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszter a velencei és berlini megbeszélései során szerzett benyomásokról informálja Gafencut. A belgrádi megbeszélésen szóba kerülnek mindazok a kérdések, amelyek ma Középeurópát érdeklik, valamint a Hitler kancellár legutóbbi nagy beszéde után előállott helyzet is.

Róma. (Rador.) A római rádióállomás szerda déli adásakor rámutatott arra, hogy az egész olasz sajtó mily nagy rokonszenvvel foglalkozik Gafencu, Románia külügyminiszterének olaszországi látogatásával.

Kiemelik az olasz lapok, hogy a román ál-

lamtérri kihallgatáson volt Viktor Emánuel olasz király és császárné, valamint a Mussolinivel történt tanácskozásait és beszámolnak Ciano gróf olasz külügyminiszterrel folytatott megbeszéléseiről is. Ugyancsak részletesen foglalkozik az olasz sajtó Armand Calinescu román miniszterelnök legutóbbi beszédével,

amelyben arra világított rá, hogy a demokrata rendszer mennyire hátrányos volt a szakmai szervezetek szempontjából, majd pedig a tekin-tély alapon kiépített testületi rendszer előnyeit ismertette. Calinescu miniszterelnök elítélte egyes külföldi sajtóorganumok magatartását, amellyel meg akarják rontani a román-bulgár kapcsolatokat.

Belgrádból jelentik: Gafencu külügyminiszter pénteken reggel 9 órakor érkezik ide és még ugyanaz nap éjjelkor tovább utazik Bucuresti felé. Jugoszláv hivatalos jelentés szerint Gafencu külügyminiszter látogatása tájékoztató jellegű lesz.

Szombaton indul utnak Kanada felé az angol uralkodópár

London. (Rador.) Az angol uralkodópár jövő szombaton Portsmouthból utazik el Kanadába. A két hercegnő, Mary anvakirályné, a glouchesteri és kenti hercegi pár a hajóig kísérik a felséges utasokat. A királyi menet 12 óra 20 perckor hagyja el a királyi palotát a gárda kíséretében. Chamberlain és Halifax a waterlooi pályaudvaron vesznek búcsút az uralkodópártól. A kanadai főmegbízott együtt utazik az uralkodópárral az Empress of Australia nevű hajón, amely délután 3 órakor hagyja el a kikötőt.

Teleki Pál gróf magyar kormányelnök beszámolója a római és berlini tanácskozásokról

Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök és Csáky István gróf külügyminiszter ma délelőtt 11 órakor visszaérkezett berlini utjáról Budapestre.

A magyar képviselőház külügyi bizottsága szerda délután ülést tartott, amelyen a

kormány részéről Teleki Pál gróf miniszterelnök, Csáky István gróf külügyminiszter és Hóman Bálint közoktatásügyi miniszter jelentek meg. Az elnöki megnyitó után Csáky gróf tartotta meg expozéját a római és a berlini tanácskozásokról.

Róma. A mai római lapok érdeklődésének előterében a római olasz-magyar gazdasági tárgyalások állanak. A lapok hosszú tudósításokban számolnak be Kunder Antal magyar kereskedelemügyi miniszter római tartózkodásáról és beszámolnak arról is, hogy Kunder Mussolini miniszterelnök is kihallgatáson fogadta. Közlik a lapok, hogy a tárgyalások során az olasz-magyar gazdasági forgalom növeléséről volt szó.

Utazások

leiben fizelhető részvételi programmal a

New-yorki Nemzetközi Kiállításra

Beiratkozások:

HOLLAND-AMERIKA-LINIE

ARAD, str. Maresal Averescu 2. — Telefon: 13 50
TIMISOARA, str. Venetia 2. — Telefon: 39-89
BUCURESTI, Cal. Victor ei 70. Et. I. — Tel. 4-41-65

CORSO MOZGO

„A FEKETE SAS” II-ik utolsó rész

Szebb, izgalmasabb, mint az első rész. — Bravuros cselekmények, izgalom és szerelem.

PARAMOUNT HIRADO.

Csütörtöktől kezdődőleg:

3, 5, 7.15, 9.15

Mihail Ralea munkaügyi miniszter a gazdasági és szociális egység kialakításának szükségességéről

Bucurestiből jelentik: Legutóbbi számunkban közöltük le Calinescu Armand kormányelnöknek beszédét, amelyet a céhek munkásdelegátusai előtt tartott. A kormányelnök nagy hatású felszólalását megelőzte idősorrendben Mihail Ralea munkaügyi miniszternek lendületteljes expozéja, amelyet ezuttal az alábbiakban ismertetünk:

— A céhek kongresszusának, — mondotta a miniszter, — mérleget kell jelenteni. Uiméző nek kell lennie, hogy azon mérhessük le azt az erőfeszítést, amelyet a munkássztyál meg szervezése érdekében tettünk. Hat hónappal ezelőtt, amikor a céhtörvény életbelépett, a munkásszervezetek helyzete egyáltalában nem volt biztató. Szindikátusok maradványai léteztek, erő nélkül, amelyeket presztizsnélküli, lejáratott emberek vezettek, akik örökös harcban éltek a többi szindikátusi maradványokkal és csak ígéretekkel fárasztották a munkásságot. Mindenki, aki maga köré gyűjtött tíz munkást, új szervezetet alakított, amely csak parádicsomj ígéretek segítségével tudta magát fenntartani. Ez a vásári ténykedés elfárasztotta a munkásságot és jobb és baloldali áramlatok csalogatták magukhoz a kiábrándultakat. Hogy magát a munkásszolidaritást is megmentsük, szükség volt a munkásérek összefogására olyan céhekben, amelyek erősek, korrektek és tekintélyesek. Ez indított leginkább arra, hogy a céhekről szóló törvényt megalkossam és a munkásság strukturáját az új rezsimhez alkalmazzam. Az 1938. február havában életbelépett új rendszer megszüntette a pártokat és megszüntette az osztálykülönbségeket arra törekedvén, hogy az összes románokat közös szervezetbe tömörítse. Azokat a belső széthúzásokat, amelyek a munkásság energiáját felőrölték, tovább nem tűrhettük.

Ha a pártok közötti összeütközést kiküszöböltük, nem tűrhettük tovább a szindikátusok vételkedését sem. Az elért politikai egység után szociális és gazdasági egységre kellett törekednünk. A céhtörvénnyel minden helytartóságra kiterjedő, külön céhet állítottunk fel, amely mégsem teszi lehetetlenné a szabad társulást. Az volt célunk, hogy a politikai pártok helyett a termelőt és a specialistát olyan szervezetekbe tömörítsük, amelyekre fiatal román nemzetgazdaságunknak szüksége van.

— Ezek a belső szükségletek és nem a külföldi példák utánzása készítetett a céhtörvény megalkotására. Ez a törvény egyik országtól sem vett mintát és a különleges nemzeti szükségletekből ered. A munkásság megértette törekvésemet és mély ragaszkodással viseltetik azon rendszer politikai elvei iránt, amely ma az országot uralja. A munkásság teljes mértékben csatlakozott az új eszmékhez és ellenszolgáltatásképpen az új rendszer választott is arra a mély érzésre, amely a munkásság szívében megnyilvánult. Egvedül egy év alatt kielégítettük azokat a kívánságokat és elintéztük azokat a panaszokat, amelyeket a munkásság már évtizedek óta hangoztatott. Ófelsége a király atyai gondoskodással viseli szívében a munkásság érdekeit. Ófelsége azt akarta, hogy a munkások királya is legyen. A munkásság minden szenvedése visszhangra talált Ófelsége szívében, aki a román igazság és egység szimbóluma és aki pártfogását kiterjesztette azokra, akik küzdenek és nehezen dolgoznak.

A miniszter ezután ismertette az új rendszer munkásreformjait, majd azt fejtegette, hogy a mostani május elseje nem félretolt szociális osztály ünnepe, hanem a munka általános ünnepe, az új román állam ünnepe.

Megalakult a Dunántúlon a magyarországi németek népközössége

A gyűlés vezelői a német lakosság Magyarország iránti hűségét hangoztatták

Budapestről jelentik: A dunántúli Cikk' községben volt vasárnap a magyarországi németek szervezetének a Volksbundnak alakuló ünnepsége. Volksbund tagjai egymást „Volkskameradnak” nevezik. Az ünnepségre felvonulnak két magyar zászlót és a Volksbund zászlóját vitték. A magyar himnusz eléneklése után Faulstich diszelnök előbb beszédet mondott. Kijelentette, hogy a magyarországi németek magyar hazájukhoz hűek maradnak mind háboruban, mind békében. A magyaror-

szági németek belegyökeredeztek a magyar faljába.

Godschmied elnökhelyettes kijelentette, hogy a magyarországi németek küzd német voltáért, ez azonban nem ellentétes hazafiai hűségével.

Dr. Basch halálját fejezte ki azok iránt, akik megadták a németek jogait.

Az ünnepség résztvevői hódoló táviratot küldtek Horthy kormányzónak és Teleki miniszterelnöknek.

Séta a budapesti Nemzetközi Vásáron

Budapestről jelentik: Mint ismeretes, ezuttal ismétlé ünnepségek keretében nyílt meg a Budapesti Nemzetközi Vásár. Valóban a meglepetések hosszú sora várja mindenütt a látogatókat. Ezek között is a legnagyobb meglepetést a vásár keretében rendezett automobil-kiállítás hozta, nem csupán a kis- és középkecsik, a teherkocsik, a tüzoltóautók, a terepiárók és a motorkerékpárok gazdagságával, hanem olcsó áráival is. Már a legelső órákban igen sok kocsi adtak el az olasz, az angol, a német, a francia, az amerikai autógyárak és a magyar kerékpárgyárak, de persze gondoskodás történt arról, hogy minden eladott kocsi helyére nyomban ugyanolyan új kocsi kerüljön, hogy a választék mindig teljes maradjon.

A legtöbb meglepetést a feltalálók, az ötlettermelők hozták. Talán nincs is olyan árucikk, amelyen ne akadna valamilyen újítás, ami még használhatóbbá, még jobbá és még olcsóbbá teszi azokat a tárgyakat és eszközöket, amelyeket a mindennapi életben használunk. Akadt egy olyan gyár is, amely egy hét tonna óriási prést állított fel a vásáron és a közönség szeme láttára acéllemezekből sajtoltja a legkülönbözőbb edényeket és nyomban áruba is bocsátja azokat. Persze olcsó, kapós, hiszen vásárfiának is kiválóan alkalmas az ilyen praktikus áru.

A vásár ezuttal is 11 napig tart és visszavonhatatlanul május 8-án este zárul. Az utazási és vízumked-

vezményeket biztosító vásárigazolványokat természetesen az utolsó percig árulják országsszerte minden utazási és menetjegyirodában és ilyet bárki szerezhethet magának. A látogatónak legkésőbb május 8-án déli 12 óráig kell Budapestre megérkeznie, de a vásárigazolvány kedvezményeivel május 18-ig lehet Magyarországon tartózkodni.

Hármas gyilkosság történt az érmihályfalvai szőlőhegyen

Nagyvárad. Hétfőre virradó éjszaka titokzatos dráma játszódott le az érmihályfalvai szőlőhegyen. Egyik szőlőbirtokos hétfőn hajnalban hatalmas vértócsában, élettelenül találta Vadász Albert szőlőpásztor s két társát. Értsejtette a csend őrséget és a hatóságok orvost. A kiszállító bizottság megállapította, hogy a három ember közül, akiket minden valószínűség szerint doronggal ütöttek le, már csak Vadász Albert van életben, két társa halott. Vadász Albertet bezárították a nagyvárad közpórházba, de még mielőtt mütetre sor kerülne volna, kiszervekedett.

Az érmihályfalvai csendőrség a titokzatos hármass gyilkosság ügyében azonnal mozdított a nyomozást, de mindeddig nem sikerült a tettesek kilétét megállapítani.

Még e héten sor kerül

a jugoszláv kormány átszervezésére

Cvetkovics alakítja meg az új kormányt is

Belgrád. Jugoszláv jólétesült körök véleménye szerint a közeljövőben belpolitikai változás történik és sor kerül a kormány átszervezésére. A beavatott körök véleménye szerint a kormány átszervezése a horvát kérdéstől függetlenül történik. A legesélyesebb miniszterelnök Cvetkovics, aki jelenleg is a jugoszláv kormány elnöke.

Bethlen István gróf vissza akar vonulni a politikai élettől

Budapest. A Magyar Szó című lap jelentése szerint a keresztény párt a kormánypárttal választási egyezményt kötött. Politikai körök véleménye szerint a házieloszlásra csütörtökön kerül sor.

A Pesti Újság értesülései szerint kormánypárti körök mozgalmat indítottak annak az érdekében, hogy gróf Károlyi Gyulát rábíráják a politikai életbe való visszatérésre. Más hírek arról számolnak be, hogy Bethlen István gróf, volt magyar miniszterelnök szintén teljesen visszavonul a politikai élettől és ezért hívei mindent elkövetnek, hogy elhatározásának megmáskítására bírják.

Esti házkutatás

a zilahi református templomban

Zilah. A zilahi református lelkészi lakban az estj órákban a helybeli állambiztonsági hivatal két tisztviselője jelent meg, akik felszólították dr. Mezey Mihály lelkészt, hogy nyissa ki a templom ajtót, mivel helyszíni vizsgálatot akarnak tartani. A lelkész eleget tett a felszólításnak. A két tisztviselő egyenesen a karzatra ment, ahol az orgonánál kinyitva egy Aracsy Géza énekvezér által használt zsolnárkönyvre mutattak, hogy nem távolították el a zsolnárkönyvből a magyar himnuszot. Ezekután a templom raktárában lévő turul-szoborra vonatkozólag kértek felvilágosítást.

Ennek a turulmadárnak történelmi értéke van. A turul madár Fadrusz mester, a kolozsvári Mátyás-szobor alkotójának műve. Az emlékművet néhány évvel ezelőtt a zilahi közigazgatási hatóságok megőrzés végett a zilahi egyháznak adták át.

A leletek után mind Mezey Mihály dr.-t, mind Aracsy Gézát a rendőrségre kísérték és ott tartották éjjel 2 óráig. Másnap újból felrendelték őket és a kihallgatás déli egy óráig tartott. A lelkész és az énekvezér ügyét valószínűleg a kolozsvári katonai törvénvszékhez teszik át.

Nem lehet egyetemi hallgató, akinek a katonai ügye nincs rendben

Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésügyi miniszter, tekintettel arra, hogy a megállapítás szerint sok fiatalember folytatja főiskolai tanulmányait, anélkül, hogy katonai kötelezettségének eleget tett volna, elrendelte, hogy az egyetemre és más főiskolákra való felvételnél és a felvételi vizsgák alkalmával a jelöltek igazolni kötelesek, hogy amennyiben 18–21 évesek, vagy voltak, vagy pedig a jelentkezés időpontjában állanak katonai előképzés alatt, s amennyiben betöltötték 21 életévüket, eleget tettek az ujoncozási törvényben előírt kötelezettségnek. Azok, akik hajasztást nyertek, azt kötelesek igazolni, hogy e haladék ügye rendben van.

Ugyanilyen bizonyítványokat kell benyújtani az évi beiratkozásoknál és újrabeiratkozásoknál is. Ezeket a katonai igazolványokat a katonai előképzési kerületi parancsnokságok, illetve a hadkiegészítő parancsnokságok állítják ki. — Azok az ifjak, akik eleget tettek katonai kötelezettségüknek, F mintájú katonai igazolványvecskékjüket mutatják be, ha alantans ranguk és E 1 mintájú könyvecskéjüket, ha tartalékos tisztek, s minden évben kötelesek bemutatni a hadkiegészítő parancsnokság által láttamozott igazolványukat. Azok az ifjak, akikről kiderül, hogy nem teljesítették katonai szolgálót, illetve a katonai előképzésük ügye nincs rendben, sem vizsgára nem jelentkezhetnek, sem pedig be nem iratkozhatnak. A szabályellenességekről az egyetemi fakultás titkára jelentést tesz a hadügyminisztérium ujoncozási osztályának és az illetékes hadkiegészítő parancsnokságnak.

HIREK

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőncím: KOZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Egész évre... 840 lei; Negyedéve... 210 lei; Félév... 420 lei; Egy hónapra... 70 lei

KÖLTÖZKÖDÜNK!

Az új közlekedési szabályrendelet értelmében a főtúvonalon kevés butort szállító kocsit volt látható... Az elmúlt évben leginkább a nagylakások szaha...

Az elmúlt évben leginkább a nagylakások szaha... Az elmúlt évben leginkább a nagylakások szaha...

ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 11.79 és fél, London 20.84 és háromnegyed, New York 445.12, Brüsszel 75.80, Mádlo 23.42 és fél, Amsterdam 237.40, Berlin 178.62, Szófia 540, Varsó 83.75, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Nem visz magával koronát az angol király Kanadába. Ottavából jelentik: Mackenzie King kanadai miniszterelnök a parlament legutóbbi ülésén közölte...

Repülőbemutató a niperal repülőtéren Mihai nagyvajda jelenlétében. Bucurestiből jelentik: Szerda délután a niperal repülőtéren nagyszabású bemutató repülőgépversenyt végeztek...

Erdély három magyar püspöke a tanítói fizetések rendezéséért. Kolozsvárról jelentik: Kedden délután Kolozsvárról Bucurestibe utaztak Vásárhelyi János református püspök kíséretében...

Nyilvánosságra hozták az olasz-albán gazdasági és vámegyezményt. Rómából jelentik: Szerdán hozták nyilvánosságra az olasz-albán gazdasági és vámegyezményt...

Kütsatitják a belgiumi német munkacsvonal vezetőjét. Brüsszelből jelentik: Pirrard szocialista képviselő szerdán a kamara sajtókarzatán kijelentette...

Hat új közúti gépkocsit szerez be a városi közüzem. A városi közüzem közúti személyszállítási szolgálata elkészítette hat új társasgépkocsi beszerzésére szolgáló árlejtés kiírását...

Felfüggesztették tanári állásától Szeben megye volt prefektusát. Bucurestiből jelentik: A „Románia” című bucaresti-i lap írja: Szeben megye volt prefektusa, dr. Regman Nicolae ellen a vizsgálóbíró togerős vádiratot készített...

Egy órával tévedés...

Egyik nagy környéken meghalt a falu legtekintélyesebb polgára. A tisztiorvos megilletődötten szerkesztette meg a halottl bizonyítványt és nagy izgonykezetében abba a rovatba, ahol a halál okát kell feltüntetni, a saját nevét írta be...

A Szamos-tartomány területén a hatósági orvosok ingyen kezelik a hadiözvegyeket és árvákat. Szatmárról jelentik: A vármegyei főorvosi hivatalhoz a kolozsvári királyi helytartóságról rendelet érkezett...

Állampolgári jogok elismerése. A városvezetőség elrendelte Simon Antal, Simon Mózes, Simon Mihály és Simon József, valamint Szabó József és kisgyermekének az állampolgári névjegyzékbe való utólagos bejegyzését.

FLORA JÉG-GYÁR ÜZEMBEN

TELEFON: 11-41 Blv. Reg. Ferdinand 83

Festik a közúti forgalom lebonyolítására szolgáló aradi Maroshidakat. Ismeretes, hogy a városvezetőség pályázatot hirdetett a két, közúti közlekedés lebonyolítására szolgáló Maros-híd vasvázának átfestésére...

Nem kezdhettem meg temesvári vendégiátékaikat a kolozsvári Thalia-színélő. Temesvárról jelentik: Az előzetes tervek szerint a kolozsvári Thalia-színélőnek kedden, május másodikán kellett volna megkezdnie temesvári vendégiátékaikat a kiadott miniszteri és hadtestparancsnoksági engedély alapján...

Megfeszítettetés

Ezt nem is álmodtam volna, hogy én valaha a kapitány urral egy asztalnál ülök.

LEMONDOTT TRÓNJÁRÓI, A MAHARADZSA ÉS MOST KOLDULVA VEZÉKEL. Bombayból jelentik: Khulag Singh Khanladhama Indiai állam 46 éves maharadzsa lemondott 26 éves fia javára trónjáról, hogy hátralevő éveit a hindu samyassik rideg aszkétaéletének szentelje...

Átvette hivatalát Aradváros új főmérnöke, Leheneanu Emil mérnök, akit — miután előzőleg városi osztályfőmérnöké nevezték ki — a műszaki szolgálat vezetőjevé léptették elő, elfoglalta hivatalát...

Háromhavi elzárás súlyos fenyegetésért. Az aradi törvénytörés ma tárgyalta Hauser János ségal munkás ügyét. Hauser János, akit már egy évben háromhavi börtönrre ítélték lopásért s aki most két éves börtönbüntetését tölti rablásért, halálosan megfenyegette Farkas János munkást...

Repülőszerelesség kilenc halottal. Casablanca. A Dakar és Casablanca közötti forgalmat lebonyolító utasszállító repülőgép lezuhant. A szerencsétlenség következtében hat utas és a személyzet három tagja meghalt...

Meghalt a budapesti Park-szanaszatórium főorvosa. Budapestről jelentik: A magyar főváros egyik legismertebb orvosa, dr. Révész Rudolf, a Park-szanaszatórium igazgató-főorvosa, a napokban hirtelen elhunyt...

Orvosi hír. Dr. Botis Aurel, a munkásbiztosító főorvosa elköltözött Str. Gh. Popa 3. alá.

KEDVEZMÉNYES BUCURESTI-UTAZÁSI LEHETŐSÉGEK. Bucurestiből jelentik: A Bucuresti-i Hónap látogatói számára az államvasutak igazgatósága 50 százalékos utazási kedvezményt nyújt május 15-től kezdődően...

Megszűnt az 58 éves „Budapesti Hírlap”. Budapestről jelentik: A „Budapesti Hírlap” című napilap május elején megszűnt. A Budapesti Hírlap, mely Rákosi Jenő lapja volt, 58 évig jelent meg...

A forró égövi betegségek kezelésében, különösen napszúrásnál, béhurutnál és vérhasnál, valamint olyan gyomor-, máj- és lépbajoknál, amelyek máláriá kíséretében lépnek fel, a természetes „Ferenc lözset” keserűviz szerfölött értékes hatást fejt ki...

TEHERÁNBÓL JÖVET SÜRÜ KÖDÖBE TÉVEDT ÉS LEZUHANT A TÖRÖK LÉGIHADERŐ EGY RAJA. Isztambulból jelentik: A török légihaderő egyik rajja, mely az iráni trónörökös esküvőjén Törökországot képviselte, Teheránból jövet sűrű ködökbe került és elvesztette a tájékozódást...

Bombarobbanás Londonban. Londonból jelentik: Kedden éjjel az egyik külvárosi házban hatalmas robbanás történt. A robbanás pillanatában három ember futva hagyta el a házat. A rendőrség később a nyomozás során a házban több, fel nem robbant bombát talált.

Tíz kilónál könnyebb csomagot nem vesz fel a vasut. A CFR vezérszakszolgálat közlése szerint a postaigazgatósággal történt megegyezés alapján a jövőben egy szállítólevéllel csak 10 kilogramnál nehezebb szállítmányt vesz fel a vasut, mert az ilyen csomagok szállítására a postának van monopóliuma...

Testvérgyilkosság Craiova mellett. Craiováról jelentik: Borzalmas testvérgyilkosság történt Filati községben. Marin Lascu siketnoma összeveszett fivérével, majd pedig kapát ragadott és fivérét fejbevágta. Az orvosi beavatkozás eredménytelen volt, mert a szerencsétlen ember rövidesen meghalt.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Raktárkönyvet csak azon áruk esetében kell vezetni, amelyeket forgalmiadóköteles cégektől vásároltak

Az aradi pénzügyigazgatóság felvilágosításai

Az új forgalmiadótörvény egyik új és fontos intézkedése értelmében a forgalmiadó befizetésének ellenőrzése végett a kereskedőket és iparosokat arra kötelezték, hogy az általuk vásárolt árucikkekről raktárkönyvet vezessenek és ebbe a könyvbe részben a vásárolt árumennyiségeket írják be, másrészt pedig minden egyes eladott mennyiséget jegyezzenek ide be. A kereskedőket egyben arra kötelezik, hogy a vásárolt árukról a számlákat öt évig őrizzék meg.

Az említett rendelkezés végrehajtása körül nézeteltérések merültek fel, mert az érdekelt kereskedők és iparosok nem tudták, hogy vajon minden kereskedő és iparos köteles-e raktárkönyvet vezetni. A raktárkönyv vezetése főleg a kiskereskedők számára jelentene súlyos terhet, így például egy fűszerkiskereskedő számára, aki tudvalevőleg kis részletekben, illetve kis mennyiségekben adja el az árut és akinek esetében szinte a lehetetlenséggel határos a pontos raktárkönyv vezetése.

Az Arad és Vidéke Fűszerkiskereskedők Szindikátusához számosan fordultak felvilágosítás végett ebben az ügyben és a szindikátus a kérdés áttanulmányozása után arra az álláspontra helyezkedett, hogy a forgalmi adótörvény negyedik szakaszának értelmében raktárkönyvet a kiskereskedő csak olyan árucikkekről köteles vezetni, amelyeket közvetlenül a gyárostól, tehát olyan személytől vásárol, aki forgalmi adó fizetésére köteles. A törvény hozónak ugyanis az volt a szándéka, hogy a forgalmiadó fizetését megfelelő módon ellenőrizze. Nincsen tehát értelme annak, hogy a nem közvetlenül a gyárostól vásárolt áruk esetében is a kiskereskedő raktárkönyvet vezessen.

A kérdéssel kapcsolatban érdeklődtünk az aradi pénzügyigazgatóság forgalmiadóosztályán, amely szintén hasonló álláspontra helyezkedik és csak a fent említett esetekben követeli meg a raktárkönyv vezetését.

Életbelépett

a szabadforgalmi devizák új rendszere

A Banca Naționala körrendeletét intézett az összes meghatalmazott pénzügyvezetőknek, amelyekkel közölte, hogy a jövőben a szabadforgalmi devizák rendszere a következő intézkedések alapján alakul:

A 2064—1938. és a 2689—1938. számú minisztertanácsi jegyzőkönyvekben foglalt szabadforgalmi kvóták, valamint azok a szabadforgalmi kvóták, amelyeket az érvényben lévő fizetési egyezmények irnak elő, az exportörök rendelkezésére maradnak azzal a céllal, hogy a korlátlan hitejjel rendelkező bankoknak adják el. A Jegybank felhívja az érdekelt figyelmét arra, hogy ne tévesszék össze a fenti szabadforgalmi devizákat az A) lista alapján történt kompenzációkból származó devizákkal, mert ezeknek más rendeltetésük van.

A korlátlan hitellel rendelkező meghatalmazott pénzügyvezetők a következő szabadforgalmi devizákat bocsájtják forgalomba:

1. Azon devizákat, amelyek olyan exportöröktől származnak, akiknek kivitelét garantálták.

2. Azon devizákat, amelyek bizományi úton korlátolt hitellel rendelkező pénzügyvezetektől származnak.

3. Azon devizákat, amelyeket ugyancsak bizományi alapon más korlátlan hitellel rendelkező pénzügyvezetektől kaptak.

A korlátolt hitellel rendelkező pénzügyvezetők azokat a devizákat, amelyek általuk garantált exportból származnak, a korlátlan hitellel rendelkező bankoknak kötelesek átadni. A korlátlan hitellel rendelkező pénzügyvezetők a következők: Nemzeti Szövetkezeti Intézet, Banca Romaneasca, Banca Comerciala Romana, Banca Comerciala Italiana și Romana, Banca de Credit Roman, Banca Urbana, Banca de Scont a României, Societatea Bancara Romana, Banca Anglo-Cehoslovaca, Banca Anglo-romana, Bank of Roumania, Banca Ce-realistilor, Banca Chrissoveloni, Banca pentru Ind. și Comerțul Prod. Agricole, Societatea Naționala de Credit Industrial. Ezen pénzügyvezetők közzéadott kötelesek a fiókjaik által intézett devizaügyleteket is elkönyvelni és naponta az ügyletekről jelentést küldeni a Banca Naționalának.

Ugy a korlátlan, mint a korlátolt hitellel rendelkező pénzügyvezetők kötelesek a külkereskedelmi kapcsolatok szolgálatától nyert értéktől számított 15 napon belül a Banca Naționalának járó kvótáról szóló elszámolást a Jegybankhoz eljuttatni. Azon pénzügyvezetők, a

melyek ezt nem teszik meg, a késést írásban kell megindokolni.

A korlátlan hitellel rendelkező pénzügyvezetők a szabadforgalmi devizákat csak olyan országokba adhatják el, amelyekben nincsenek valutakorlátozások. Az eladásnak az érvényben lévő fizetési egyezményekkel összhangban kell megtörténnie. Szabadforgalmi devizákkal a következő országokba nem eszközölhetők fizetések: Bulgária, Németország, Görögország, Olaszország, Jugoszlávia, Lengyelország, Törökország, Magyarország, Szovjetorsz-ország és a volt Csehszlovákia területe.

Május elsejétől kezdve a 2064—1938. számú minisztertanácsi jegyzőkönyvben foglalt devizák csak a Banca Naționala előzetes engedélyével vásárolhatók. Az engedély 15 napon belül érvényét veszti.

Bujoiu nemzetgazdasági miniszter a román—német gazdasági egyezményről

A bucurestii Kereskedelmi és Iparkamara új vezetőségének beiktatása során I. Bujoiu nemzetgazdasági miniszter beszédet mondott, amelyben részletesen foglalkozott az új román—német gazdasági egyezményről is. A miniszter beszédében rávilágított arra a körülményre, hogy az egyezmény nem függ össze a politikai eseményekkel és azt az építés, az egyenlőség és a gazdasági tevékenység szabadsága fenntartásának eszméje vezeti.

Még azon a téren is, ahol esetleg aggodalomra lenne alkalom — mondotta a miniszter, — a román ipar érdekeinek terén is az egyezmény konstruktív intézkedéseket tartalmaz: együttműködést azokon a területeken, ahol az szükségesnek bizonyul és ahol azt kérjük. Ami a mezőgazdaságot, az erdőipart, a faipart illeti, Németország ezen a téren nagy vásárlónk lesz. Ugy ezen a téren, amely döntő jelentőségű gazdaságunk szempontjából, mint a közmunkák, a vasut, az utak építése, közsg-i vállalkozások terén Németország segítségét ajánlotta fel oly módon, hogy hailandó kérésünkre szakértőket, gépeket, berendezéseket küldeni. Németország hailandónak mutatkozik arra is, hogy pénzügyi segítségét nyújtsa részben különböző állami szükségletek fedezésének megkönnyítésére, részben pedig magángazdasági kezdeményezések támogatására. Ezeknek a nagy előnyöknek ellenében Románia

hozzájárul ahhoz, hogy egy román—német vegyes petroleumtársaság alakuljon, Ugyancsak román—német vegyes társaságok alakulnak a talaj más olyan kincseinek kihasználására, a melyek bányászata eddig nem történhetett megfelelő módon.

Lényegében ez az egvedülálló szerződés nem más, mint egy keret, amelyen belül Németország megvásárolja a román termékeket, amelyeket német gépekkel, berendezésekkel és árukkal fizet, míg Románia a német export anyagait felhasználja és — miután a belső szükségletet fedezte — biztosítja a Németország számára történő szállításokat, anélkül azonban, hogy emiatt kárt szenvedjen a többi országokkal való kereskedelmi kapcsolatunk.

A miniszter ezután a szabad zónákról beszélt és hangsúlyozta, hogy ezek a zónák sem miesetre sem csorbitják az állam szuverénitását. A kormány gondoskodni fog arról, hogy a szabad zónákban létesítendő iparvállalatok esetében a román érdekek sérelmet ne szenvedjenek, sőt ezek az érdekek mindenkor előnyben részesüljenek.

A miniszter ezután a román—francia kereskedelmi szerződésről beszélt és hangsúlyozta, hogy ez nagymértékben hozzájárul majd a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok kimérvítéséhez.

— Megkezdődött a behozatali engedélyek kiadása. Bucuresti-i jelentés szerint a behozatali szabályozó igazgatóság megkezdte a második évnegyedre szóló behozatali engedélyek kiadását.

— MUNKAADÓK FIGYELMÉBE! Az aradi társadalombiztosító pénztár felhívja a munkaadók figyelmét a Monitorul Oficial ez év március 30-iki számában megjelent törvény intézkedéseire. A Hivatalos Lap említett számában jelent meg ugyanis a munkaházak építéséről szóló törvény, amelynek 46. szakasza úgy intézkedik, hogy mindazon munkaadók, akik ötnél több alkalmazottat foglalkoztatnak, a házépítő-alap javára 0.30 százalékos illetéket kell leróni az összes alkalmazotti fizetések után. Ezt az illetéket a társadalombiztosító pénztárnál kell fizetni. A fenti illeték fizetése alól csak azok mentesülnek, akik igazolják, hogy az utóbbi öt év letorgása alatt munkáslakásokat építettek saját költségükre, mégpedig annyi lakást, amely alkalmazottaik legalább 25 százaléka részére elégséges. A mentesség csak öt évi időtartamra vonatkozhat. A fenti illeték kivül minden alkalmazott, aki tagja a társadalombiztosítónak, heti 1 leu illetéket kell leróni a fenti alap javára. Ezt az illetéket az alkalmazott viseli, a munkaadó azonban köteles azt levonni, befizetni és a fizetési lista külön rovatában feltüntetni. Azok esetében, akik bélyeggel röjják le az illetéket, ez a heti egy leu illeték is bélyeg alakjában róható le a Fondul Muncii bélyegével együtt.

— Félmillió tonna gabonát szállítottunk az év első negyedében külföldre. A most közzétett kimutatás szerint ez év márciusában 149 ezer tonna gabonát szállítottunk külföldre a múlt év hasonló időszakának 118 ezer tonnás kivitelével szemben. Az év első negyedében gabonakivitelünk 507 ezer tonnát tett ki. A legtöbb gabonát az év első három hónapjában Anglia és Hollandia vásárolták tőlünk. Az említett kimutatásban Anglia 248 ezer, míg Hollandia 51 ezer tonnával szerepel. Németország hetedik helyen áll 13 ezer tonnával, Március hónapban legnagyobb vásárlónk ugyan-csak Anglia volt 37 ezer tonnával, közvetlenül utána Olaszország következett, amely 35 ezer tonna gabonamint vásárolt. Az elmúlt év első negyedében kivitelünk egyébként 225,895 tonna volt, vagyis az ideig múltet 225,895 tonna.

PREMIER SZOMBATON,

május 6-án a BUDAPESTI

VIGSZINHÁZBAN

ORVOSKISASSZONY

Színház 3 fe.vonásban.

Írta: **Patriola S. Hare.** Fordította: **Harsányi Zsolt.**

**Muráti Lili, Ajtay, Bihary,
Dénes György, Greguss, Kormos,
Márta, Kömives, Köpeczy-Boócz,
Ladomerszky Margit, Márkus
Margit, Orsolya Erzsébet,
Perényi, Vértess.**

Legújabb jelentéseink:

A tengelyhatalmak állásfoglalásáról tárgyal Ribbentrop az olasz fővárosban

Lengyelország várható magatartásával és a demokratikus országok összefogásával kapcsolatban

London. (Rador.) Szerda délelőtt fél 11 órakor minisztertánácsot tartottak az angol fővárosban. A Havas ügynökség tudni véli, hogy ezen a minisztertánácson megvitatták a nemzetközi helyzetet, különös tekintettel Lengyelország magatartását a Danzigra vonatkozó német követelésekkel szemben.

Anglia nem akarja bekeríteni Németországot

Az angol alsóház szerda délutáni ülésén Henderson Arthur megkérdezte a miniszterelnököt, hogy hajlandó lenne-e az angol kormány Németországnak a kölcsönösségen alapuló szavatosságot nyújtani, hasonlóan ahhoz, mint amint Németországnak nyújtott? A kérdésre Chamberlain miniszterelnök a következőket válaszolta:

— Nincs semmiféle néven nevezendő alanya annak a vádnak, mintha az angol kormány Németországot bekeríteni célzó politikát követne. Amint Roosevelt elnök javasolt és tudomásunk szerint Hitler ajánl, az inkább meg nem támasztási biztosíték kölcsönös kicserélése volna, mint a kölcsönösségen alapuló szavatosság, amilyent mi Lengyelországnak nyújtottunk. Az angol kormány minden biztonnyal kész fontolóra venni azt a javaslatot, hogy kölcsönös biztosítókat cseréljen ki a német kormányval.

Henderson ezután azt kérdezte, hogy tekintettel a miniszterelnök nyilatkozatának fontosságára, hajlandó-e az angol kormány ezt a német kormány tudomására hozni?

Miért utazik Ribbentrop Olaszországba?

A Havas francia távirati iroda jelenti: Ribbentrop német külügyminiszter május 4-től nyolc nap szabadságot kapott. A birodalmi külügyminiszter szabadságát Olaszországban tölti és ott tartózkodása alatt találkozni fog Ciano olasz külügyminiszterrel is. Ribbentrop olaszországi látogatása részben hivatalos, részben pedig magánjellegű. Politikai körökben az a meggyőződés uralkodik, hogy Ribbentrop Németországból történő elutazásával akar kifejezést adni annak, hogy mennyire nem tulajdonít fontosságot annak a nyilatkozatnak, melyet a közeli napokban tesz Beck lengyel külügyminiszter. Ribbentrop akkor utazik el Németországból, állapítják meg politikai körökben, mikor Beck már megtette előkészületeit, hogy elmondja Lengyelország álláspontját.

Berlin. (Rador.) Hivatalos jelleggel bíró jelentés közli: Jól informált helyen közölték, hogy von Ribbentrop, német külügyminiszter

Anglia az önvédelemre és a béke megvédésére készül fel

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök a birminghami kerületben tartandó időközi választás alkalmából választóihoz intézett nagyfontosságú leveleiben a következőkkel indokolta meg a védkötelezettség bevezetését:

„Elhatározásunk célja nem a háboru viselése, hanem annak megakadályozása. Az utóbbi hetek aggasztó európai eseményei elkerülhetetlenül tették, hogy biztonságot adjunk Lengyelországnak, Görögországnak és Romániának ama szándék komolyságának zálogául, hogy segítségükre sietünk, ha függetlenségüket támadás érne. A hadkötelezettség terve csak ideiglenes jellegű. Ellátásunk nem azt jelenti, mintha azt hinnék, hogy a háboru közvetlenül küszöbön áll. Erre nem gondolunk. Hadi intézkedéseink azt jelentik, hogy el vagyunk tökévely, hogy megteszünk minden tőlünk telhető, mert elég erősek akarunk lenni az önvédelemre és a béke megvédésére.”

Londonból jelentik: Az angol munkásmozgalmi csoportja határozati javaslatot fogadott el, mely szerint visszautasítják a kötelező katonai szolgálatra vonatkozó törvényjavaslatot.

Elhagyták Gibraltárt a francia hadihajók

Gibraltár. (Rador.) A gibraltári kikötőben horgonyzott francia hadihajók szerdán elhagyták

Ugyancsak megvitatták a Szovjetországgal folyó tárgyalások körülményeit is. Halifax lord angol külügyminiszter részletesen ismertette minisztertársával azokat a beható tanácskozássokat, amelyeket az elmúlt napokban Franciaország londoni nagykövétével folytatott az orosz javaslatokra adandó válasza vonatkozólag.

Chamberlain miniszterelnök erre mosolygott és mondott is valamit, de a karzaton ezt nem lehetett hallani.

Noel Backer: Kijelentette az angol kormány, hogy támadás elleni szavatosságot nyújt, amelyben résztvehet minden kormány, amely ösztönösen hajlandó a támadásról lemondani?

Chamberlain miniszterelnök: Minden bizonyítással ezek a szavatosságok kizárólag a támadások elleni szavatosságok és az angol kormány örömmel fontolja meg a támadásokat célzó bármilyen javaslatokat.

Az alsóházban különben Fleeter képviselő kérdésére Chamberlain miniszterelnök kijelentette, hogy az angol kormány szíves fogadtatásban részesítette Gafoencu külügyminisztert londoni látogatása alkalmával, amikor is alkalom nyílt az eszmecserekre. A megbeszélések, amelyeket a legnagyobb öszinteséggel jellemezett, mindkét oldalról arra szolgáltak, hogy kiemeljük a két kormány között a folyó kérdések tekintetében fennálló fellegű azonosságot.

csütörtökön este Olaszországba utazik. A birodalmi külügyminiszter több napot tölt Olaszországban.

Berlinből jelentik: A Reuter hírszolgálati iroda jelenti a német fővárosból, hogy német hivatalos körök véleménye szerint

Ribbentrop német külügyminiszter többek között azért utazik Rómába, hogy a tengelyhatalmak közös akcióját megbeszélje a „bekerítési politikával” kapcsolatban. A meg tárgyalásra kerülő főbb pontok Danzig problémája, továbbá a Lengyelországgal szembeni kapcsolatok. Ribbentrop és Ciano pénteken Rómában tartózkodnak, amidőn Beck ezredes, lengyel külügyminiszter válaszbeszéde elhangzik Hitler német kancellár április 28-iki beszédére, mert egy pillanatot sem akarnak veszíteni, hogy a tengelyhatalmak ellenakcióját megbeszélhessék. Ami a Danziggal kapcsolatos lengyel sérelmeket illeti, Németország azokat kerekén visszautasítja és Mussolini támogatását fogják kérni álláspontjuk alátámasztásához.

Gibraltárt és részben keletre, részben nyugatra távoztak.

Visszatérnek állomáshelyükre a londoni és páris német nagykövete

Berlin. Dirksen londoni német nagykövét legközelebb visszatér állomáshelyére és Welzeck gróf párisi nagykövét pénteken utazik vissza Párisba.

Berlin megnem-támadási egyezményt ajánl a Skandináv államoknak

Stockholm. Az itteni Tidningen berlini tudósítójának jelentése szerint a német kormány valamennyi skandináv államnak kölcsönös megnem-támadási egyezmény megkötését kész felajánlani.

Berlin. (Rador.) A Havas iroda közli, a DNÉ távirati ügynökség Helsinkiből keltezett táviratát, amelyben a német távirati ügynökség arról ad hírt, hogy az egyik finn újság azt írja, hogy a német kormány kölcsönös biztonszági egyezmény megkötésére tett ajánlatot a négy északi államnak.

Törökország menedékjogot adott Zog királynak és feleségének

Istanbul. Zog király feleségével és gyermekével, valamint hugaival és 70 főből álló kíséretével együtt Istanbulba érkezett. A volt albán uralkodópár és kísérete számára a legelőkelőbb istambuli szállodában foglaltak lakást. Törökország Zog király és kísérete számára egyelőre meghatározatlan időre menedékjogot adott.

Háboru árán is biztosítani kell az Egyesült-Államok piacait

Washington. (Rador.) Az amerikai kereskedelmi kamarák uniójának diszbankettjén több nagykereskedő, akiknek érdekeltségeik vannak a külföldön azt kívánta, hogy az Egyesült-Államok biztosítsák a kínai és Fülöp szigeti amerikai piacokat még azzal a kockázattal is, hogy háborút kell viselni Japánnal.

Irodalmi előadásokra hívta meg a newyorki Columbia egyetem Molnár Ferencet

Páris. A francia fővárosból érkezett jelentések megbízható közlésre hivatkozva arról számolnak be, hogy Molnár Ferenc, a kiváló magyar író meghívást kapott a newyorki Columbia egyetem részéről, amelyben Amerika legnagyobb egyeteme őt az 1939-40-ik tanévre irodalmi tárgyú előadások tartására hívta meg. Molnár Ferenc értesítette az egyetemet, hogy a meghívást elfogadja és a modern szinpadji irodalomról fog a jövő tanév első szemeszterében előadásokat tartani.

Legújabb sport!

Nagyiramu mérkőzésen a Kispest legyőzte a válogatottat Kispest-Románia 1:0 (1:0)

Bucarestből jelentik: Tica Iliescu vezette 9000 néző előtt a mindvégig érdekes és izgalmas mérkőzést, amely a kapu előtt határozottabb Kispest győzelmével végződött. A válogatott csatársor a kapu előtt határozatlanul bizonyult, bár a mérkőzés folyamán egyenrangu ellenfele volt a Kispestnek. A két csapat a következő összetételben vette fel a harcot:

Kispest: Boldizsár — Olajkár I. Rátka (Onody) — Kajdáci (Rátka), Zalai, Békési — Kincses, Csomor, Nemes, Déri, Olajkár II. Román válogatott: Sadoski — Bürger, Siera — Vintila, Feraru, Demetrovici — Orza (Praszler), Ploesteanu (Reiter), Barátky, Bodola, Dobay.

Nagy iramban indul a játék és mindkét kapu gyakran forog veszélyben. A 37. p. Csomor átadását Nemes mintegy 14 méterrel védhetetlenül küldi a hálóba (1:0). Szünet után a játék továbbra is változatos, a válogatott csatársora most akcióképesebb, de a kispesti védelem jól áll a lábán.

A győztes csapatban Boldizsár ragyogóan védett, kivülé Déri látszott kifünnen, de kielégített Rátka, Kajdáci és Nemes is. A válogatott védelmében Sadoski jól működött, Bürger ismét nagyszerű volt, de kívülük csak Feraru és Dobay nyújtottak elfogadható, Demetrovici nagyon gyengén működött. Praszler pedig jobb volt Orzánál. Szögletarány 6:5 a válogatott javára.

Csütörtökön a következő összeállításban áll ki a válogatott a Kispest elleni mérkőzésre:

Pavlovici — Bürger, Siera — Vintila, Feraru (Nehász), Demetrovici (Lunas) — Praszler, Reiter, Barátky, Bodola, Dobay.

A Hungária legyőzte a Salgótarjánt

Hungária—SSE 5:0 (1:0)

Budapestről jelentik: Szerdán bonyolították le a Hungária-uti sporttelepen a két csapat bajnoki mérkőzését, amelyet gyenge színvonalú játék után a Hungária nyert meg. Az első félidő gólját a 10. percben Nemes szerezte, majd szünet után a 10. percben Kisutzyki lövésétől gólt. A 20. percben ismét Nemes közeli lövése akadott meg a salgótarjáni hálóban, a 40. percben pedig Müller 20 méteres bombagólt lött, a végeredményt ugyanő állította be a 44. percben közeli lövéssel.